

Igale põlvkonnale oma "Traviata"

"Eesti Päevaleht",
12. XII '97

Neeme Kuningas lavastab Estonia Teatris oma teist Verdit

MARE PÖLDMÄE

Eelmine Estonia Teatri "Traviata" lavastus pärines aastast 1974 ja pidas vastu tervelt kaks kümnendit. Selle aja jooksul kasvas üles tänane "Traviata" põlvkond, kuid ikka oli too lavastus Margarita Voitease ja Anu Kaalu, Hendrik Krummi ja Ivo Kuuse, Georg Otsa nägu, rääkimata lavalettoojatest Neeme Järvist, Arne Mikust ja Eldor Renterist.

Neeme Kuningas: "Oleme proovis neid asju arutanud. Ei saa salata, et hilisemad Violetad lähtusid tollastest ja Germont'id sellest, mille Georg Ots kunagi löi."

Haigus kui kujund

"Traviata" ja järgmise uuslavastuse na publiku ette jõudev Bizet' "Carmen" on küllap enimlavastatud ooperid maailmas. Kui "Carmenit" on püütud mõnigi kord nüüdisaega tuua, siis "Traviata" lavastused (ja neid on Neeme Kuningas arvukalt näinud) on enamasti üsna traditsioonilised. Neeme Kuningas: "Ameerikat ei avasta meiegi, on vaid soov teost veidi teise nurga alt näha, lähtudes muusikast ja Verdi dramaturgiast. Selles loos mängib kaasa ka etendamise võimas traditsioon ja arvan, et selle pea peale pöramist ei anta andeks. Me ei püüa iga hinna eest erinevalt teha. Lähtume loogikast. Märksõnaks võiks olla näiteks see, et lugu pole mingil juhul haigusest. Haigus on siin kujund, mitte meditsiiniline nähtus – haigus kui patt, kui karistus. Seisund elulaadi eest. Nii et see lugu on patust ja armastusest. Nüüdki ravinematud haigused. See on nagu universaalne patt, seisund oma elulaadi eest. Keerukad protsessid, mis sellele armastusele takistuseks saavad – näiteks auküsimus – süvendavad

"Haigus on karistus elulaadi eest," on lavastaja Neeme Kuninga nägemus.

HARRI ROSPU

haigust kui kujundit."

Violetta purunev kristallmaailm

Lavastus algab lavakujundusest, on Neeme Kuningas korduvalt rõhutanud: "Oleme Soome rahvusooperi peakunstnik Anna Kontekiga töötanud selle kujundusega ligi poolteist aastat. Tegime temaga koos Soomes "Carmenit" ja koostöö klappis. Nii juhtuski, et ta näitas mulle juba valmis "Traviata" kujundust, mille põhjal ta hakkas Estonia Teatri oma välja töötama."

Esietenduseni on veel nädal. Eri-lisi eksprompt-külalisi ette ei nähta. Lisaks kahele oma Violettale – Nadia Kuremile ja Pille Lillele lülitub lavastusse ka noor läti sopran Sonora Vaice. Alfredode – Vello Jürna ja Mati Kõrtsi kõrvale tuleb leedukas Aurius Rubezius. Germont'e on tervelt neli: Rauno Elp, Aare Saal, Tarmo Sild ja Väino Puura.

Meeskonnast tõstab Neeme Kuningas esile itaalia kontsertmeisterit-konsultanti Edoardo Lanzat, kes on meie lauljatega varemgi töötanud ning on oma ala tõeline spetsialist. Ka lavastus tuleb itaaliakeelne.

Muusikaline juht ja dirigendid ...